«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΔ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰανουαρίου 1937 Ἀριθ. 1269

ΤΟ ΟΣΤΡΑΚΟΝ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ ΣΟΥ

Πῶς νὰ τὸ θεωρήσω ὡς ὄστρακον, ἀφοῦ ἔχει ἀξίαν; Εἶνε ἴσως δῶρον πλούσιον καὶ γενναῖον. Ἠμπορεῖ νὰ εἶνε καὶ χρηματικὸν ποσὸν ἀρκετὰ σεβαστόν. Τὸ χρῆμα εἶνε πάντοτε χρῆμα. Πρᾶγμα χρήσιμον δηλαδή, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ μεταχειρισθῇ κανεὶς διὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν πολλαὶ καὶ διάφοροι ἀνάγκαι του. Νὰ τὸ περιφρονήσω λοιπὸν σὰν ὄστρακον, σὰν παληοκεραμίδι τὸ ὁποῖον πετᾷ κανεὶς εἰς τοὺς δρόμους;

Καὶ ὅμως, ἀναγνῶστά μου. Αὐτό, ποὺ μᾶς λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν, εἶνε ἀλήθεια αἰωνία, τῆς ὁποίας τὸ κῦρος καὶ τὴν βεβαιότητα δὲν θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ κλονίσῃ. «Ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὄστρακον ἡγητέον» (Παροιμ. 26, 23). Σκέψου ὀλίγον καὶ δὲν θὰ δυσκολευθῇς νὰ τὸ ἀντιληφθῇς. Ἐρώτησε τὸν ἑαυτόν σου: Διατί ἐκεῖνος μὲ περιποιεῖται; Καὶ διατί ἐπιζητεῖ μὲ κάθε τρόπον νὰ μὲ ὑποχρεώσῃ;

Ἡ ἀπάντησις, τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃς, εἶνε καὶ εὔκολος καὶ βεβαία. Κάποιο συμφέρον τὸν κινεῖ. Καὶ διὰ νὰ κινῆται ἀπὸ συμφέρον, ἔχει κάμει βέβαια μὲ συμφεροντολογικὸν ὑπολογισμὸν καὶ τοὺς λογαριασμούς του. Σοῦ δίδει διὰ νὰ σοῦ πάρῃ ἐν καιρῷ. Ναί· διὰ νὰ σοῦ πάρῃ. Καὶ ὅταν θὰ σοῦ πάρῃ, ἔσο βέβαιος, ὅτι θὰ σοῦ πάρῃ πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι τώρα σοῦ δίδει. Καὶ εἰς τὸ τέλος ζημιωμένος θὰ εἶσαι σύ, διότι θὰ ἔχῃς πληρώσει τὸ δῶρον ἀκριβὰ καὶ πολὺ ἁλμυρά.

Πραγματικῶς. Σοῦ στέλλει σήμερον τὸ δῶρον, διὰ νὰ λάβῃ τὸ θάρρος νὰ σοῦ ζητήσῃ ἴσως χρήματα αὔριον. Πιθανῶς θὰ σὲ παρακαλέσῃ νὰ τὸν δανείσῃς. Ἢ τοὐλάχιστον νὰ τοῦ δώσῃς μίαν ὑπογραφὴν ἐγγυήσεως δι' αὐτόν. Καὶ ἐπειδὴ χθὲς ἔφαγες ἀπὸ τὰ χέρια του τὸ δῶρον, θὰ εὑρεθῇ σήμερον ἡ γλῶσσά σου δεμένη καὶ δὲν θὰ εἴπῃ τὸ ὄχι. Καὶ ὅταν ὕστερον ἀπὸ κάμποσον καιρὸν θὰ δυσκολευθῇ ἐκεῖνος νὰ πληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του, θὰ τὰς ἐξοφλήσῃς σύ. Καὶ θὰ ἴδῃς τότε, ὅτι τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον μὲ τόσην φιλοφροσύνην ἄλλοτε σοῦ προσέφερεν ἐκεῖνος, ἔγινεν ὄχι ἁπλῶς βαρυφορτωμένος καὶ πολυφουσκωμένος, ἀλλ' ἐξαιρετικὰ ζεματιστὸς λογαριασμός, τὸν ὁποῖον καλεῖσαι νὰ πληρώσῃς. Πόσον προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ ἀπέρριπτες καὶ νὰ περιεφρόνεις τότε τὸ δῶρον!

Ἴσως διαχειρίζεσαι κάποιαν ἐξουσίαν. Καὶ σὲ πλησιάζει ἐκεῖνος ὄχι διὰ νὰ σοῦ ζητήσῃ δανεικά· θὰ σοῦ ζητήσῃ ὅμως τὴν ὑπογραφήν σου διὰ κάποιαν ἴσως ἐργολαβίαν τοῦ δημοσίου, ἡ ὁποία κρύπτει πολλὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ μεγάλο συμφέρον. Ἢ θὰ σὲ παρακαλέσῃ νὰ δικάσῃς ὄχι κατὰ συνείδησιν καὶ συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον, ἀλλὰ μὲ μεροληψίαν καὶ ἀσυνειδησίαν. Φεῦ! Ὁ λογαριασμὸς ἐδῶ εἶνε πολὺ ἀκριβώτερος παρ' ὅσον ἦτο εἰς τὴν προηγουμένην περίπτωσιν. Διότι τὰ ἔξοδα τώρα θὰ πληρωθοῦν ὄχι μόνον μὲ ἁλμυρὰς δαπάνας τῆς ὑπολήψεώς σου ἀλλὰ καὶ μὲ διαφθορὰν τῆς συνειδήσεώς σου καὶ τοῦ χαρακτῆρός σου. Ὅταν θὰ γνωσθῇ ἡ παροχὴ ἢ τὸ δικαστικὸν σκάνδαλον, θὰ σὲ ἐπικρίνουν πολλοί, θὰ σὲ κατηγορήσουν καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅπου δὲν εἶσαι ἔνοχος, καὶ μὲ μίαν λέξιν θὰ καταρρακωθῇς. Ἀλλὰ συγχρόνως θὰ ἀνοιχθῇ ἡ πόρτα διὰ νὰ σὲ πλησιάσουν καὶ ἄλλοι, μὲ πλουσιώτερα ἴσως δῶρα καὶ μὲ γενναιοτέρας προσφοράς. Ταλαίπωρε! Ποῦ θὰ φθάσῃς; Θὰ σωριασθῇς μετ' ὀλίγον καὶ ὡς χαρακτὴρ καὶ ὡς συνείδησις εἰς ἐρείπιον ἠθικόν. Καὶ τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον ἐδέχθης, θὰ γίνῃ ὄστρακον διὰ νὰ γράψῃ ἐντὸς ὀλίγου ἡ κοινὴ γνώμη ἐπ' αὐτοῦ περιφρονητικῶς τὸ ὄνομά σου, διὰ νὰ σὲ ἐξορίσῃ ὁριστικῶς ἀπὸ τὸν περίβολον τοῦ κοινοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς κοινῆς ὑπολήψεως.

Ὦ! ἐάν, ὅταν σοῦ προσεφέρετο τὸ δῶρον, τὸ ἀπέρριπτες καὶ τὸ περιεφρόνεις, πόσον εὐτυχής, πόσον κερδισμένος θὰ ἦσο σήμερον!

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΤΙΣ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

2. Κοιτὶς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὑπὲρ τῆς ἐξ ἑνὸς ζεύγους καταγωγῆς πασῶν τῶν φυλῶν παρέχει τεκμήρια καὶ ἡ λεγομένη Βιογεωγραφία, κλάδος ἐπιστήμης ἀναπτυχθεὶς τελευταίως καὶ ἐξετάζων εἰς ποῖα μέρη τῆς γῆς ἀνεφάνησαν τὸ πρῶτον καὶ ἐξηπλώθησαν ἔπειτα τὰ διάφορα εἴδη τῶν φυτῶν (Φυτογεωγραφία) καὶ τῶν ζώων (Ζωογεωγραφία). Ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ κατὰ τὰ ἐξ ἀκριβῶν παρατηρήσεων πορίσματα καθωρίσθη νόμος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀρχέγονος ἀκτὶς

τῆς διαδόσεως, ἢ ὅπως θὰ ἐλέγομεν τὸ κέντρον τῆς δημιουργίας αὐτοῦ, εἶνε τοσούτῳ μᾶλλον περιωρισμένη, ὅσῳ ἡ κλάσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τὸ εἶδος τοῦτο, παρουσιάζει ὀργανισμὸν τελειότερον.

Ἐὰν ἐφαρμόσωμεν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν νόμον αὐτόν, τότε κατ' ἀνάγκην, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος φέρει τὸν τελειότερον ἐκ πάντων τῶν ζωϊκῶν ὄντων ὀργανισμόν, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ κέντρον τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πολὺ περιωρισμένον. Δὲν ἀνεφάνη δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος εἰς πολλὰ συγχρόνως σημεῖα τῆς γῆς, ἀλλ' εἰς χῶρον καὶ κύκλον ἐδάφους τὰ μάλιστα περιωρισμένον. Καὶ ἐὰν θελήσωμεν νὰ συγκρίνωμεν τὸ κέντρον τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ κέντρα δημιουργίας ἄλλων ζώων, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἀκτὶς τῆς ἀρχεγόνου διαδόσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὸ κέντρον τῆς δημιουργίας αὐτοῦ, εἶνε, ἂν μὴ περισσότερον, τοὐλάχιστον ἐξ ἴσου στενὸν καὶ περιωρισμένον, ὅσῳ καὶ τὸ τῶν ἀνθρωπομόρφων πιθήκων. Εἶνε δὲ γνωστόν, ὅτι τὰ τέσσαρα ἢ πέντε γένη τῶν πιθήκων τούτων ἔχουσι στενωτάτην καὶ λίαν περιωρισμένην τὴν ἀκτῖνα τῆς γεννήσεως καὶ διαδόσεως αὐτῶν καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ὅλα εἰς πάσας τῆς γῆς τὰς ἠπείρους. Ὁ Χιμπατζῆς καὶ ὁ Γορίλλας εὑρίσκονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς δυτικὰς χώρας τῆς Τροπικῆς Ἀφρικῆς, ὁ Γίββων εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ ὁ Οὐραγγοτάγκος κατοικεῖ ἀποκλειστικῶς εἰς Βόρνεον καὶ Σουμάτραν.

Τὰ γεγονότα ταῦτα ἄγουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι καὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔχει κατὰ πολὺ τελειότερον ὀργανισμὸν τῶν ἀνθρωποειδῶν πιθήκων, ἐν καὶ οὐχὶ πολλὰ ὑπῆρξε τὸ κέντρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφάνη τὸ πρῶτον καὶ διεχύθη ἔπειτα ἀνὰ τὴν γῆν ὁ ἄνθρωπος.

Ποῖον ὑπῆρξε τὸ κέντρον τοῦτο, δὲν εἶνε ἀδύνατον νὰ εἰκάσωμεν βαδίζομενοι ἔνθεν μὲν εἰς ἐνδείξεις τινάς, τὰς ὁποίας παρέχει ἡ σημερινὴ κατανομὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, ἔνθεν δὲ εἰς τεκμήριά τινα ἐκ τῶν παραδόσεων τῶν διαφόρων λαῶν συναγόμενα.

Πράγματι· ἐξετάζοντες τὸν πληθυσμὸν τῆς γῆς κατὰ τὸ πλῆθος μιᾶς ἑκάστης φυλῆς, εὑρίσκομεν, ὅτι οὗτος κατανέμεται κατὰ τὴν ἑπομένην ἀναλογίαν(1): 50 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λευκοί, 34% κίτρινοι, 13% μαῦροι, 2% ὠκεάνιοι μικτοὶ καὶ 1% Ἀμερικανὸς μικτός.

Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τὴν ἔκτασιν, τὴν ὁποίαν ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς κατέχουσι καὶ κατοικοῦσιν αἱ φυλαὶ αὗται, ἰσχύει ἡ κάτωθι ἀναλογία:

Τὰ 22	ἑκατοστὰ	τῆς	οἰκουμένης	κατοικοῦσιν	οἱ λευκοί
τὰ 28	»	»	»	»	οἱ κίτρινοι
τὰ 18	»	»	»	»	οἱ μαῦροι
τὰ 3	»	»	»	»	οἱ ὠκεάνιοι
τὰ 29	»	»	»	»	οἱ Ἀμερικανοί.

Ἡ πυκνότης δέ, μεθ' ἧς κατοικεῖται εἰς τὰ διάφορα μέρη αὐτῆς ὑπὸ τῶν διαφόρων φυλῶν ἡ γῆ, ἐκφράζεται ὑπὸ τῶν κατωτέρω ἀριθμῶν:

Ἐπὶ ἐπιφανείας κατεχομένης ὑπὸ ἑνὸς Ἀμερικανοῦ, θὰ εὕρισκέ τις 19 μαύρους, 21 ὠκεανίους, 50 κιτρίνους, 61 λευκούς. Δηλαδὴ αἱ λευκαὶ φυλαὶ εἶνε αἱ πυκνότερον κατοικοῦσαι τὴν γῆν. Μετ' αὐτὰς ἔρχονται οἱ κίτρινοι, οἱ ὠκεάνιοι, οἱ μαῦροι, τελευταῖοι δὲ οἱ Ἀμερικανοί, οἵτινες δυσαναλόγως πρὸς τὸν πληθυσμὸν των κατέχουσι μεγάλας ἐκτάσεις γῆς.

Αἱ στατιστικαὶ αὗται δὲν εἶνε ἄμοιροι σημασίας. Ἐὰν δὲν ἀποδεικνύωσιν ἐμφανῶς, πάντως παρέχουσιν ἐνδείξεις τινὰς περὶ τοῦ πόθεν ὡρμήθη τὸ ρεῦμα τῆς μεταναστεύσεως τῶν λαῶν καὶ πόθεν κατὰ προτίμησιν διεχύθη τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Διότι πρῶτον πληθύνεται λαός τις καὶ καταπλημμυρεῖ τὴν χώραν του, καὶ ἔπειτα σκέπτεται νὰ εὕρῃ νέας ἐκτάσεις, ὅπως διαχυθῇ ἐκεῖ ὁ πλεονάζων πληθυσμός του. Κέντρα δὲ πληθυσμοῦ καὶ πυκνότητος κατοίκων παρουσιάζουσιν οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην. Ἡ λευκὴ καὶ ἡ κιτρίνη ἐκ τῶν φυλῶν τυγχάνουσιν αἱ πολυπληθέστεραι. Μεταξὺ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης λοιπὸν πρέπει νὰ ἐκλέξωμεν τὴν κοιτίδα τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ἀφοῦ ἐπληθύνθη, διεχύθη ἀνὰ τὴν οἰκουμένην σύμπασαν.

Ὁ de Quatrefages(2) εὑρίσκει ὡς πιθανωτάτην τὴν γνώμην, ὅτι τὸ κέντρον, ἔνθα τὸ πρῶτον ἀνεφάνη ὁ ἄνθρωπος, εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀσίας, δεικνύει δὲ ὁ διακεκριμένος οὗτος ἀνθρωπολόγος καὶ πῶς ρεύματα μεταναστευτικὰ ὁρμώμενα ἐκεῖθεν ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς διαφόρους ἠπείρους καὶ νήσους τῆς γῆς. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες καθώρισαν τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας ὡς τὴν πατρίδα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Οὕτω ὁ Burdach(3) στηριζόμενος εἰς τὸ ὅτι, «οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ εὑρίσκει τις ἀκόμη καὶ σήμερον τὰς τρεῖς κυριωτέρας φυλὰς τόσον πλησίον ἀλλήλων κατοικοῦσας παρὰ ἐν ταῖς Ἰνδίαις», παραδέχεται ὅτι τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας ὑπῆρξαν ἡ κοιτίς, ἔνθα τὸ πρῶτον ἀνεφάνη ὁ ἄνθρωπος. Τοῦτο ὑποστηρίζει καὶ ὁ Grimm(4), διατεινόμενος ὅτι «τὸ πᾶν ὁδηγεῖ εἰς τὸ νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ἡ Εὐρώπη δὲν εἶχε διόλου αὐτόχθονας καὶ ὅτι κατῳκήθη βαθμηδὸν ἀπὸ μετανάστας τῆς Ἀσίας».

(1) Πρβλ. Guibert et Chinchole ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 414.

(2) Quatrefages, Rapport sur le progrès de l' anthropologie, σελ. 163 καὶ ἑφεξῆς.

(3) Burdach, μνημονευόμενον ἔργον σελ. 703.

(4) Grimm, Deutsche mythologie Vorrede σελ. 22 παρὰ Hettinger μν. ἔργον σελ. 297.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΤΩΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΩΝ

Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ ἄλλος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον τὸ προσφερόμενον ζῷον ἔπρεπε νὰ εἶνε μικρὸν καὶ νεαρὸν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκέραιον, σῷον καὶ ὑγιὲς κατὰ τὴν διάπλασιν καὶ τὸ σῶμα. Ὅλαις ἡ θυσίαις αὐταῖς, εἰς τῆς ὁποίαις ἐχύνετο καὶ ἐπροσφέρετο αἷμα, προετύπωναν τὴν μίαν καὶ αἰωνίαν θυσίαν, ποὺ θὰ προσέφερε μιὰ γιὰ πάντα ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν σταυρὸν πρὸς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Προετύπωναν λοιπὸν καὶ τὴν ἁγνότητα καὶ τὴν ἁγιότητα καὶ τὴν ἀρτιότητα καὶ τὴν ἀκμαίαν δύναμιν, ἡ ὁποία ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει εἰς τὸν Χριστόν. Τὸ ἀπονήρευτον, τὸ ἄδολον, τὸ ἀναμάρτητον, τὸ ἀθῷον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ προεικονίζοντο ἀπὸ τὴν μικρὰν ἡλικίαν τῶν προσφερομένων θυ-

μάτων. Ἀμνὸς ἄμωμος καὶ ἄκακος ἦταν πνευματικῶς ὁ Χριστός. Μόσχος, ποὺ δὲν ἐκράτησεν ἐπάνω του ἁμαρτίας ζυγόν. Ὅπως δὲ τὰ ζῷα ἐκεῖνα, ποὺ ἐπροσφέροντο ὁλοκαύτωμα, δὲν εἶχαν ψεγάδι ἢ ἐλάττωμα, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάθε ἐλάττωμα, ἀπὸ κάθε κακίαν, ἀπὸ κάθε ψεγάδι πνευματικόν. Ἦταν ἄρτιος καὶ ἀκέραιος κατὰ πάντα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἶχεν ὅλην τὴν δύναμιν ποὺ ἐχρειάζετο γιὰ νὰ μᾶς σώσῃ, δύναμιν ἡ ὁποία εἰκονίζετο ἀπὸ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἀρτιμελοῦς ὀργανισμοῦ τῶν θυσιαζομένων θυμάτων.

Ἂς ἰδωμεν τώρα, ἀναγνῶστά μου, τί ἐπηκολούθει εἰς τὸ διάλεγμα αὐτὸ τοῦ ζῴου ἢ τοῦ πτηνοῦ ποὺ προωρίζετο διὰ νὰ προσφερθῇ ὡς ὁλοκαύτωμα. Ἐκεῖνος, ποὺ τὸ ἐπρόσφερεν, ἐκαλεῖτο προτοῦ σφαγῇ τὸ ζῷον νὰ βάλῃ «τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καρπώματος δεκτὸν αὐτῷ, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ» (Λευϊτ. α' 4). Ἔβαζε τὸ χέρι του ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι τοῦ θύματος. Καὶ τί ἐσήμαινε μὲ αὐτό; Ἐσήμαινε πρωτίστως, ὅτι κάθε δικαίωμα ἰδιοκτησίας, ποὺ εἶχεν ἐπὶ τοῦ ζῴου, τὸ μετεβίβαζε μὲ ὅλην του τὴν καρδιὰν εἰς τὸν Θεόν. Ἡ χειρονομία αὐτὴ ἦταν ἕνα σημάδι, ὅτι τὸ ἔδιδε μὲ ὅλην του τὴν θέλησιν ὡς ἀφιέρωμα εἰς τὸν Κύριον. Τὸ ὅτι δὲ ἔθετε καὶ ἐστήριζε τὸ χέρι του ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι τοῦ ζῴου, ποὺ θὰ ἐθυσιάζετο, ἐσήμαινεν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐξαρτοῦσε καὶ ἐστήριζε τὸν ἑαυτόν του ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαζόμενον ζῷον. Ἦταν καὶ αὐτὸς ἑνωμένος κάπως μὲ τὸ θῦμα. Καὶ συνεπῶς ἦταν καὶ αὐτὸς ἕτοιμος νὰ θυσιασθῇ σὰν τὸ ζῷον αὐτό, ἐὰν τοῦ τὸ ἐζήτει ὁ Θεός. Ἀκόμη ἦταν καὶ εἰς κάποιο εἶδος ἐπικοινωνίας μὲ τὸ θῦμα αὐτό. Καὶ μὲ τὴν ἐπικοινωνίαν αὐτὴν μετεβίβαζε μὲν αὐτὸς εἰς τὸ ζῷον τῆς ἁμαρτίαις του, ἐπερίμενε δὲ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ θυσιαζόμενον ζῷον τὴν συμφιλίωσιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ Ὁποῖος ἐδέχετο τὴν θυσίαν καὶ ηὐχαριστεῖτο μὲ τὸ προσφερόμενον θῦμα.

Τὸ ζῷον ἢ τὸ πτηνὸν ἐσφάζετο ὕστερα ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἐλαμβάνετο κάθε φροντίς, ὥστε τὸ αἷμα νὰ χυθῇ ὁλόκληρον εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ἀφοῦ δὲ ἐγδέρνετο ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, ἐκομματιάζετο, καὶ εἰς τὴν ἀναμμένην φωτιὰν τοῦ θυσιαστηρίου ἐκαίοντο ἔπειτα τὰ τεμάχια αὐτὰ ὅλα, καθὼς καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ λίπος, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐντόσθια καὶ τὰ πόδια, ἀφοῦ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἐπλύνοντο καθαρά.

Θὰ μοῦ εἰπῇς ἴσως τώρα, ἀναγνῶστά μου, πρὸς τί νὰ καίωνται τὰ κρέατα αὐτὰ καὶ νὰ μὴ μοιράζωνται διὰ νὰ χορτάσῃ ἡ πτωχολογιά; Καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἀπορίαν σου αὐτήν, ὅτι εἶνε ἐσφαλμένη ἡ ἰδέα ὅτι ἐκεῖνο ποὺ θυσιάζεται πρὸς δόξαν Θεοῦ, πάει χαμένο. Ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς τὸ διέταξε νὰ γίνεται τότε ἔτσι, ἦταν πολὺ προτιμότερον νὰ συμμορφώνωνται οἱ Ἰουδαῖοι εἰς ἐκεῖνο, ποὺ τοὺς ἐζητοῦσεν ὁ Θεός, παρὰ νὰ λαμβάνουν πρόνοιαν γιὰ τοὺς πτωχοὺς μὲ θυσίαν ἐκείνου, ποὺ ἐχρεωστοῦσαν εἰς τὸν Θεόν. Μὴ λησμονῆς δέ, ὅτι ἕνας λαός, ποὺ μέχρι πρὸ ὀλίγου ἦταν εἰδωλολάτρης καὶ τόσον εὔκολα παρεσύρετο εἰς τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων, εἶχεν ἀνάγκην πρὸ τοῦ νὰ γίνῃ φιλάνθρωπος καὶ φιλόπτωχος, νὰ συνδεθῇ μὲ τὸν Θεὸν καὶ νὰ γίνῃ φιλόθεος καὶ εὐσεβής. Τοὺς δεσμούς του δὲ αὐτοὺς πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν τοὺς ἀνανέωνε καὶ τοὺς ἔκανε σφιγκτοτέρους μὲ τῆς θυσίαις του αὐταῖς, εἰς τῆς ὁποίαις ἐξώδευε διὰ τὸν Θεὸν κάτι ποὺ ἦταν πολὺ χρήσιμον καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

12. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. *Ὁ Βατικανὸς καί τινες ἄλλοι ἀποσιωπῶσι τὸ αὐτοῦ. Περὶ ἀδελφῶν τοῦ Ἰησοῦ ὁμιλοῦσι καὶ οἱ συνοπτικοὶ μνημονεύοντες αὐτοὺς μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὡς ἐνταῦθα (πρβλ. Ματθ. ιβ' 46, ιγ' 55, Μάρκ. γ' 31, ς' 3, Λουκ. η' 19) καὶ παρουσιαζόμενοι ὡς ἀπιστοῦντες εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ θεωροῦντες αὐτόν, ὅτι ἐξέστη (Μάρκ. γ' 21). Τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἦσαν Ἰάκωβος, Ἰωσήφ, Σίμων καὶ Ἰούδας (Ματθ. ιγ' 55, Μάρκ. ς' 3), ἐκ τούτων δὲ ὁ μὲν Ἰάκωβος φέρεται πιστεύσας εἰς τὸν Ἰησοῦν μετὰ τὴν ἀνάστασιν (Πράξ. α' 14) καὶ χρηματίσας αὐτόπτης τοῦ ἀναστάντος Κυρίου (Α' Κορ. ιε' 7) καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων (Πράξ. ιβ' 17, ιε' 13)· ὁ δὲ Ἰούδας εἶνε ὁ συγγραφεὺς τῆς φερούσης τὸ ὄνομα αὐτοῦ καθολικῆς ἐπιστολῆς, ἔγγονοι δὲ αὐτοῦ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Εὐσεβίου (Ἐκκλ. Ἱστ. III 19, 20, 32) ὑπῆρξαν ἀρχηγοὶ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δομητιανοῦ. Γενικῶς περὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου ἀναφέρει ὁ Παῦλος, ὅτι περιήρχοντο κηρύττοντες (Α' Κορινθ. θ' 5). Ἐπίμαχον ζήτημα κατέστη ὁ καθορισμὸς τῆς σαρκικῆς συγγενείας τούτων πρὸς τὸν Κύριον. Πρὸς λύσιν αὐτοῦ τρεῖς διετυπώθησαν θεωρίαι. Ἤτοι α) Ἡ θεωρία τοῦ Ἱερωνύμου, ὅστις πολεμῶν τὸν Ἑλβίδιον ὑπεστήριζεν, ὅτι οἱ φερόμενοι ὡς ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἀλφαίου ἢ Κλωπᾶ, τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος (Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ) ἐθεωρεῖτο ὡς ἀδελφὴ τῆς Παρθένου (Πρβλ. Ἰωάν. ιθ' 25). Συνεπῶς οἱ λεγόμενοι ἀδελφοὶ πραγματικῶς ἦσαν ἐξάδελφοι. Πλὴν ὅμως κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην δέον νὰ ταυτίσωμεν τὸν ἐκ τοῦ κύκλου τῶν δώδεκα Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου πρὸς τὸν Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόθεον. Τοῦτο ὅμως δὲν συμφωνεῖ οὐ μόνον πρὸς τὴν πληροφορίαν τῶν συνοπτικῶν, καθ' ἣν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ ἠπίστησαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς παρ' Εὐσεβίῳ μαρτυρίας τοῦ Ἡγησίππου, ὅστις τὸν μὲν πρῶτον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων Ἰάκωβον καθορίζει ὡς τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου, τὸν δὲ διαδεξάμενον τοῦτον Συμεὼν τοῦ Κλωπᾶ ὡς ἀνεψιὸν αὐτοῦ (Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. II 23 καὶ III 11 καὶ 32). β) Ἡ θεωρία τοῦ Ἑλβιδίου, καθ' ἣν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου ἦσαν πραγματικὰ τέκνα τῆς Μαρίας, ἐλθούσης εἰς γάμον μετὰ τοῦ Ἰωσὴφ μετὰ τὴν ὑπερφυσικὴν σύλληψιν καὶ γέννησιν τοῦ Κυρίου. Ταύτην ἀποδέχονται καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν διαμαρτυρομένων. Κατ' αὐτῆς ὅμως μαρτυρεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκων ἐνεπιστεύθη τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητήν, ὃν ἠγάπα (Ἰωάν. ιθ' 26), τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐξηγεῖται, ἐὰν παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ Μαρία εἶχε καὶ ἄλλα τέκνα· ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἱερωνύμου* (Adv. Helvid.) *ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ Ἰωσὴφ ἀπέκτησεν ἐκ τῆς Μαρίας τέκνα ὑποστηριχθεῖσα καὶ ὑπὸ παλαιῶν τινων χριστιανῶν συγγραφέων κατεπολεμήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστίνου, ἡ διδασκαλία δὲ περὶ ἀειπαρθενίας τῆς Θεοτόκου ἤρχισε νὰ κρατῇ ἤδη ἀπὸ τοῦ δευτέρου αἰῶνος. Ὡρισμένως δὲ δὲν ἐξηγεῖ-*

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ

Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, μετὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐγίνετο εἰς τὴν παροῦσαν στήλην ἕνας ἀπολογισμὸς τῆς ἀρθρογραφίας τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων. Καὶ ὁ ἀπολογισμὸς αὐτὸς παρουσίαζεν, ὅτι πολλαὶ ἐφημερίδες, ἀκολουθήσασαι τὸ ρεῦμα μιᾶς προσωρινῆς ἐπικρατήσεως τοῦ ψεύδους, ἤνοιγαν τὰς στήλας των, διὰ νὰ γραφῇ κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ κρημνίσῃ τὴν πίστιν τῶν ἀναγνωστῶν των καὶ νὰ διαδώσῃ τὰς κυκλοφορούσας κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ψευδεῖς ἰδέας. Ἀλλὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἤρχισεν ἐκδηλουμένη μία στροφὴ των πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Κατὰ τὰ ἐφετεινὰ δὲ Χριστούγεννα ὄχι ὀλίγαι ἔγραψαν ἄρθρα ἀξιόλογα, ὅπως ἀποδεικνύουν αἱ περικοπαὶ ἐξ ἄρθρων τριῶν ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ἑλληνικῶν ἐφημερίδων.

Ἡ πρώτη, ἡ ὁποία οὐδέποτε παρεσύρθη ἀπὸ τὰς παραστρατημένας ἰδέας, ἀλλὰ μετὰ ζηλευτῆς παρρησίας ὑπεστήριζε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, εἰς τὸ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Χριστούγεννα» κύριον ἄρθρον της ἔγραψε:

«Ἀλλὰ τὴν ἀξίαν της ἡ ἀλήθεια αὐτὴ [ἡ χριστιανική] τὴν ἀπέκτησεν ὄχι μόνον διότι ὑπῆρξεν ἡ ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθεια, ἀλλὰ καὶ διότι ὡς τοιαύτη εἶχεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς καλωσύνης, τῆς φιλαλληλίας, τῆς εὐγενείας, τῆς ψυχικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς ἀνωτερότητος. Οἱ ἐχθροὶ ἠμποροῦν νὰ ἀρνοῦνται, νὰ ὑβρίζουν, νὰ κτυποῦν. Ἀλλὰ διὰ τοὺς πιστούς, δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι καυχῶνται μὲ ὑπερηφάνειαν—τὴν μόνην δικαιολογημένην ὑπερηφάνειαν—ὅτι εἶνε Χριστιανοί, αἱ ὑποχρεώσεις ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ γεγονότος εἶνε βαρύταται. Ἡ Ἀλήθεια τῆς Χριστιανικῆς πίστεως πρέπει νὰ γίνῃ βίωσις, νὰ ἐκδηλοῦται μὲ τὴν σκέψιν, μὲ τὴν πρᾶξιν, μὲ κάθε λεπτομέρειαν τῆς ζωῆς.

»Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐδημιουργήθη, δὲν κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν, μόνον διὰ νὰ τὸν πιστεύουν οἱ ταπεινοί, οἱ πτωχοί, οἱ δυστυχοῦντες. Βεβαίως ἀποτελεῖ δι' αὐτοὺς τὴν ἀνεκτίμητον παρηγορίαν, χαρίζει εἰς αὐτοὺς τὴν παραμυθίαν, τὴν ἐλπίδα, τὴν χαράν. Ἀλλ' εἶνε ἀκόμη μεγαλυτέρα ἡ ὑποχρέωσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς χριστιανικῆς βιώσεως διὰ τοὺς προνομιούχους τῆς ζωῆς αὐτῆς, δι' ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ τύχη, ἢ ἔστω καὶ ἡ ἀτομική των ἐργασία καὶ ἱκανότης, προσέφερε τὰ ἐπίγεια ἀγαθά».

Καὶ κατωτέρω:

»Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε τὸ πᾶν. Ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἀλληλεγγύη δὲν ἀποτελοῦν τὴν μόνην ὑποχρέωσιν τοῦ Χριστιανοῦ. Μαζῇ μὲ αὐτὴν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ οἰκογενειακὴ στοργή, ἡ ἀτομικὴ ἀρετή, ἡ ψυχικὴ ὑπεροχή. Αὐταὶ εἶναι αἱ βάσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ· καὶ δὲν εἶνε Χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὰς λησμονεῖ. Οἱ προνομιοῦχοι τῆς γῆς δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονοῦν ἀκόμη, ὅτι ἡ ζωή των, δημοσία ἢ ἀτομική, εἶνε διαφανής, ὅτι παρακολουθεῖται ἀπὸ τοὺς δυστυχοῦντας, ὅτι διαφημίζεται καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων ἀκόμη, ὅτι ἀποτελεῖ τὸ παράδειγμα, πρὸς τὸ ὁποῖον συμμορφοῦνται οἱ ἄλλοι. Καὶ εἶναι ἀντιπαθὴς ἡ ἐπιδεικνυομένη δυσφορία διὰ τὴν ἔκλυσιν τῶν ἠθῶν, διὰ τὴν μείωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως, διὰ τὴν λησμοσύνην τῶν παλαιῶν καλῶν ἐθίμων καὶ ἀρχῶν, ὅταν ἐκεῖνοι ποὺ τὴν διατυπώνουν δὲν ἔχουν οἱ ἴδιοι ὑποδειγματικὸν χριστιανικὸν βίον, ἂν καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γνωρίζουν ὅτι ὁ βίος των εἶναι γνωστὸς καὶ παρακολουθεῖται.

»Χριστιανοί, ἀλλὰ Χριστιανοὶ ἀληθινοί; μὲ ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, πρέπει νὰ εἶναι πρὸ παντὸς ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θέλουν τοὺς ἄλλους Χριστιανούς».

Ἡ δευτέρα, ἡ ὁποία εἶχε φιλοξενήσει εἰς τὸ παρελθὸν τόσας ἰδέας ἀντιθέτων, ἀφιέρωνε τώρα τὸ κύριον ἄρθρον εἰς τὸ «ὑπερκόσμιον Φῶς», τὸ ὁποῖον ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ τὸ θεῖον Βρέφος, καὶ τὸ ὁποῖον «νοσταλγεῖ ἡ ἀνθρωπότης». Εἰς τὸ ἄρθρον δὲ τοῦτο διεπιστοῦτο ἡ ἀκόλουθος ἀλήθεια:

«Τόσα προβλήματα ὀντολογικά, τόσα ἐρωτήματα ἠθικά, τόσα φαινόμενα ἀνεξιχνίαστα περιστοιχίζουν καὶ πιέζουν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Καὶ κανὲν ἀπὸ τὰ σοφώτερα, τὰ ἐξοχώτερα τέκνα τῆς γῆς δὲν ηὐτύχησε νὰ λύσῃ τὰ προβλήματα, ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ἐρωτήματα, νὰ ἐξηγήσῃ τὰ φαινόμενα αὐτά! Καὶ φέρεται τὸ πνεῦμα τῆς ἀνθρωπότητος ἀνάμεσα εἰς τὴν παλίρροιαν τοῦ Σκεπτικισμοῦ καὶ τοῦ Ἀγνωστικισμοῦ. Μόνον οἱ ἐπιπόλαιοι δογματίζουν σήμερον: «Γνωρίζομεν!». Οἱ ἀληθινοὶ μελετηταὶ ὁμολογοῦν εἰλικρινῶς: «Ἀγνοοῦμεν καὶ θὰ ἀγνοοῦμεν!». Ἀλλ' ὅταν ἀντιμετωπίσουν τὸ ὑπερκόσμιον φῶς τῆς Βηθλεέμ, ἀραιώνονται τὰ σκότη τῆς Σκέψεως καὶ ροδίζει ἡ αὐγὴ τῆς Ἀληθείας».

Ἡ δὲ τρίτη, γράφουσα, ὅτι μετὰ τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν «οἱ διδασκαλικὲς ἕδρες ἔφτασαν νὰ γίνουν βήματα ὑπόπτου ἐπιστημονισμοῦ», ὅτι «ὄχι μόνον στὰ Πανεπιστήμια, ἀλλὰ καὶ στὰ διδασκαλεῖα καὶ στὰ κατώτερα σχολεῖα ἄρχισαν νὰ πολεμοῦν τὰ «σάπια», δηλαδὴ τὰ ἐθνικὰ καὶ τὰ κοινωνικὰ ἰδανικά», ἐχαρακτήριζε διὰ τῶν ἀκολούθων τὴν στάσιν τῶν δῆθεν διανοουμένων διαφόρων τάξεων καὶ στρωμάτων:

«Στὰ κοσμικὰ σαλόνια γελοῦσαν μαζί σου ἂν δὲν εἶχες ἀπαρτίσει τὴν «ἰδεολογία» σου ἀπὸ λίγο Μὰρξ καὶ λίγο Φρόϋδ παρεξηγημένο. Ὅταν σὲ μιὰ κοσμικὴ λέσχη τόλμησα νὰ μιλήσω γιὰ τὸ Χριστιανισμό, ἄκουσα νὰ μὲ σχετλιάζουν ὄχι μόνο καλοβαμμένες κυρίες τῆς «ἀριστοκρατίας» ποὺ εἶχαν μεταβάλει τὰ στόματά τους σὲ φουγάρα νικοτίνης, ἀλλὰ καὶ πρώην «ἐθνικοὶ ἄνδρες». Ἀκόμη καὶ ἕνας ποιητὴς πατριωτικῶν ἔργων! Δὲν εἶπεν ὁ Γάλλος κοινωνι-

---

ται, πῶς, ἂν μὴ ζώντων, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ὄντων πασιγνώστων ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου, ἐξ ὧν οἱ δύο τοσοῦτον διεκρίθησαν, ὑπεστηρίχθη ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἰουστίνου ἡ ἀειπαρθενία τῆς Θεοτόκου, ἐὰν μὴ συνυπῆρχε καὶ ἡ βεβαιότης, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πραγματικῶν ἀδελφῶν. Οὕτω ὡς μόνη ἀποδεκτὴ ἀπομένει γ) ἡ ἐν τῷ ἀποκρύφῳ Πρωτευαγγελίῳ τοῦ Ἰακώβου (κεφ. θ' καὶ ιζ') ἀναφερομένη γνώμη, ἥτις ὅμως ὑπεστηρίχθη καὶ ὑπὸ συγγραφέως τῆς κριτικῆς περινοίας τοῦ Ὠριγένους, πιθανώτατα δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν Γρηγορίου Νύσσης, Ἐπιφανίου κλπ., κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ τέσσαρες ὡς ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου φερόμενοι ἦσαν τέκνα τοῦ Ἰωσὴφ ἐκ γυναικός, ἥτις εἶχε συνοικήσει μετ' αὐτοῦ πρὶν ἢ μνηστευθῇ τὴν Παρθένον. Κατὰ ταῦτα οὗτοι ἦσαν «ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ νόμῳ καὶ οὐ φύσει, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ νόμῳ καὶ οὐ φύσει πατρὸς αὐτοῦ» (Ζιγ.).

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ΙΒ' Λουκᾶ ιζ' 12—19).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 238.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, Ἑβρ. ιγ' 17—21).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 665.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Ὅσον ὑψηλὸν καὶ ἅγιον εἶνε τὸ ἔργον τῶν ποιμένων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, τόσον βαρὺ καὶ κοπιῶδες καὶ ἐπικίνδυνον συγχρόνως παρουσιάζεται. Ἔργον αὐτῶν εἶνε ἡ ψυχικὴ σωτηρία τῶν χριστιανῶν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε τὸ δυσκολώτερον καὶ τὸ πλέον ἐπικίνδυνον τῶν κατορθωμάτων. Διατί; Διότι ὑπάρχουν κίνδυνοι σοβαροὶ καὶ μεγάλοι. Ἁμαρτία καὶ κόσμος καὶ Σατανᾶς καὶ πλάνη καὶ ἀσέβεια, ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντίθεα στοιχεῖα, συμμαχοῦν καὶ ἀγωνίζονται καὶ πολεμοῦν καὶ μάχονται ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ ματαιώσουν τὸ σωτήριον ἔργον τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τότε; Τότε ἡ εὐθύνη εἶνε μεγάλη καὶ τρομερά. Τί εἶπεν εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν δι' αὐτοὺς ὁ ἀπόστολος Παῦλος; «Ὡς λόγον ἀποδώσοντες». Θὰ δώσουν λόγον. Εἰς ποῖον θὰ δώσουν λόγον; Εἰς τὸν Θεόν, τὸν παντοδύναμον, τὸν δίκαιον, τὸν ἀμερόληπτον Κριτήν. Θὰ δώσουν λόγον ἔχει μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν των, ἀλλὰ καὶ διὰ κάθε ψυχήν, ποὺ ἀνέλαβαν ὑπὸ τὴν πνευματικήν των καθοδήγησιν καὶ προστασίαν, διὰ κάθε χριστιανὸν τῆς ἐνορίας των, διὰ κάθε ἄνθρωπον τῆς ἐπαρχίας καὶ ἐπισκοπῆς των. Δι' ὅλους αὐτοὺς θὰ ἀνακρίνῃ ὁ Θεός, θὰ ἐξετάσῃ λεπτομερῶς πῶς ἐφέρθησαν, πῶς εἰργάσθησαν, τί ἔκαμαν διὰ νὰ προστατεύσουν τὸ λογικὸν ποίμνιον ἀπὸ τὰς παγίδας τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πλάνης. Ἐὰν δὲ δὲν ἐπρόσεξαν, ἐὰν ἔδειξαν ἀδιαφορίαν καὶ παρημέλησαν τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον, ἡ καταδίκη των θὰ εἶνε βαρεῖα καὶ ἀναπόφευκτος. Τί χρειάζεται λοιπόν; Φόβος καὶ προσοχὴ μεγάλη, καὶ ἐπίβλεψις, καὶ μέριμνα, καὶ φροντὶς ἄγρυπνος καὶ παντοτεινή. Καὶ αὐτὸ πράγματι κάμνουν οἱ γνήσιοι ποιμένες, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος· «αὐτοὶ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν». Δὲν κοιμῶνται ἀμέριμνοι καὶ ἀδιάφοροι. Δὲν περιφέρονται εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὰ κέντρα ἀργόσχολοι καὶ ματαιολόγοι. Δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ὕλην καὶ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου. Αὐτοὶ ἀγρυπνοῦσι! Μελετοῦν τοῦ Θεοῦ τὸν ἅγιον νόμον. Καὶ προσεύχονται. Καὶ κηρύττουν. Καὶ συμβουλεύουν. Καὶ καθοδηγοῦν. Καὶ ἐπιβλέπουν τρέμοντες μὴ τύχῃ καὶ παραπλανηθῇ κανεὶς χριστιανός, μὴ συμβῇ νὰ ἐκπέσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν, νὰ ἐμπλεχθῇ εἰς τὰ δίκτυα τῆς ἁμαρτίας. Καὶ εἶνε ἕτοιμοι νὰ τὸν ἁρπάσουν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἅδου καὶ νὰ τὸν ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν σωτηρίαν. Ἀγρυπνοῦσιν, ὅπως ἡ μητέρα ἐπάνω ἀπὸ τὸ παιδί της· ὅπως ὁ ἰατρὸς ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἄρρωστόν του καὶ ὅπως ὁ ποιμὴν διὰ τὰ πρόβατά του.

Ἀλλὰ τί κάμνουν καὶ οἱ καλοὶ χριστιανοί; Αὐτοὶ δεικνύουν πειθαρχίαν καὶ ὑπακοήν. Αὐτοὶ ὑποτάσσονται εἰς τοὺς πνευματικούς των ποιμένας. Ὑποτάσσονται εἰς τοὺς λόγους των, τὰς συμβουλάς των, τὰς ὁδηγίας των. Ὑποτάσσονται, ὅπως ὁ στρατιώτης εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ του καὶ ὅπως ὁ καλὸς υἱὸς εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός του. Εἶνε καθῆκον ἡ ὑπακοὴ αὐτή· ὅπως καθῆκον ἔχουν οἱ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἀγρυπνῶσιν «ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν», κατὰ παρόμοιον τρόπον καθῆκον ἔχομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὰ παραγγέλματα αὐτῶν. Τοῦτο ἀκριβῶς εἰς τὴν σημερινήν του περικοπὴν θέλει κυρίως νὰ τονίσῃ ὁ θεῖος Παῦλος: «Ἀδελφοί, λέγει, πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε». Ὑπακούετε εἰς τοὺς ἡγουμένους σας, εἰς τοὺς προϊσταμένους τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τοὺς πνευματικούς σας πατέρας. Μὴ δυστροπῆτε. Καὶ μὴ παρακούετε. Ὑπακούετε μὲ πᾶσαν προθυμίαν καὶ μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν. Ὅσα καλὰ σᾶς λέγουν, νὰ τὰ κάμνετε εὐχαρίστως καὶ προθύμως. Ἰδοὺ τὸ καθῆκον τῶν χριστιανῶν. Τὸ ἐκτελοῦν ἄρά γε; Δυστυχῶς, οἱ περισσότεροι τὸ παραβαίνομεν. Καὶ δὲν εἶνε μόνον αὐτό. Ὑπάρχουν καὶ χριστιανοὶ ποὺ ἐμπαίζουν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, καί, ὅταν τοὺς συναντήσουν, τοὺς θεωροῦν κακὸν οἰωνόν, ὀλέθριον συναπάντημα. Τί εἶνε τοῦτο; Εἶνε κέρδος καὶ ἀσφάλεια; Κάθε ἄλλο. Εἶνε ζημία καὶ ὄλεθρος. Τὸ τονίζει ὁ Ἀπόστολος· «Ἀλυσιτελὲς ὑμῖν τοῦτο». Δὲν σᾶς συμφέρει αὐτό. Σᾶς προξενεῖ ζημίαν μεγάλην καί, ἴσως—ἴσως, ἀνεπανόρθωτον. Καὶ πράγματι. Ἡ παρακοὴ εἰς τοὺς λόγους τῶν ποιμένων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ περιφρόνησις πρὸς τὸ ἀξίωμά των μαραίνει τὸν ζῆλόν των, ἀναστέλλει τὰς προσπαθείας των, ἐξασθενεῖ τὰς δυνάμεις των. Μὲ ποίαν ὄρεξιν τότε νὰ ἐργασθοῦν; Καὶ ποῖον ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιφέρουν; Ἄνθρωποι εἶνε καὶ αὐτοὶ καὶ ἐνδέχεται νὰ γογγύσουν, νὰ στενάξουν, νὰ βαρυγγομήσουν. Καὶ τότε; Τότε ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀπειθούντων. Διὰ τοῦτο μᾶς προτρέπει ὁ θεῖος Ἀπόστολος· ὑπακούετε εἰς τοὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους ποὺ ἀγρυπνοῦν διὰ τὰς ψυχάς σας, «ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες». Ἰδοὺ λοιπὸν καθήκοντα ὑψηλά· τὸ καθῆκον τῶν ποιμένων καὶ τὸ καθῆκον τῶν ποιμαινομένων· οἱ ποιμένες νὰ ἀγρυπνοῦν καὶ οἱ χριστιανοὶ νὰ ὑπακούουν. Εἶνε εὔκολα κατορθώματα; Εἰμποροῦμεν μόνοι νὰ τὰ ἐπιτύχωμεν; Ὄχι· ἔχομεν ἀνάγκην τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ.

2.—Πράγματι. Αὐτὸ ἐξάγεται ἀπὸ ὅσα λέγει εἰς τὴν συνέχειαν τῆς περικοπῆς του ὁ θεῖος Ἀπόστολος. Τί κάμνει;

ολόγος πῶς ἡ μίμησις εἶναι ὁ κυρίαρχος νόμος τῶν κοινωνιῶν; Πολλοὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες τοῦ καλοῦ κόσμου ἐπιθήκιζαν τὴ διανοητικὴ μόδα.....».

Συμπέρασμα: Τὸ ψεῦδος ὁμοιάζει μὲ τὸν καπνὸν ποὺ καλύπτει αἴφνης καὶ σκοτίζει τὸν ὁρίζοντα, ἀλλὰ διαλύεται ἔπειτα, διὰ νὰ κυριαρχῇ τὸ φῶς.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ
Ἱπποκράτους 189
ΑΘΗΝΑΣ (7)

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

Ζητεῖ τὰς προσευχὰς τῶν χριστιανῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους γράφει. «Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν». Ἂς εἴμεθα ἀπόστολοι καὶ προϊστάμενοι τῆς Ἐκκλησίας. Πρέπει νὰ προσεύχεσθε δι' ἡμᾶς. Ἔχομεν τὴν θέλησιν καὶ τὸν πόθον νὰ σᾶς διδάξωμεν, νὰ σᾶς ὠφελήσωμεν, νὰ σᾶς μεταδώσωμεν τὸν λόγον καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, νὰ σᾶς παρουσιάσωμεν τὸ τέλειον παράδειγμα τῆς ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος. Αὐτὸ μᾶς λέγει ἡ συνείδησίς μας. Αὐτὸ μαρτυρεῖ ὁ πόθος τῆς ψυχῆς μας. Παρακαλεῖτε, λοιπόν, τὸν Κύριον νὰ μᾶς δίδῃ τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν Του, ὥστε νὰ φέρωμεν εἰς πέρας τὴν ἱερὰν ταύτην ἀποστολήν μας. Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ ἄλλος λόγος τότε, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸν Παῦλον νὰ ζητῇ τὰς προσευχὰς τῶν χριστιανῶν του. Ἦτο δέσμιος εἰς τὴν Ρώμην «διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Διὰ τοῦτο προσθέτει: «Περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν». Προσεύχεσθε, σᾶς παρακαλῶ, περισσότερον τώρα, διὰ νὰ μὲ ἐλευθερώσῃ ὁ Κύριος καὶ ἔλθω ταχέως πλησίον σας.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Παῦλος εὔχεται ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν. Ἰδοὺ ἡ εὐχή του: «Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ». Εὔχομαι, λέγει, καὶ ἐγὼ διὰ σᾶς. Εὔχομαι καὶ παρακαλῶ τὸν Θεόν, ποὺ εἶνε Θεὸς τῆς εἰρήνης, καὶ ὁ Ὁποῖος ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν ψυχῶν μας, τὸν μέγαν καὶ αἰώνιον Λυτρωτήν μας, τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, νὰ σᾶς καταρτίσῃ, νὰ σᾶς τελειοποιήσῃ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, νὰ σᾶς δώσῃ τὴν χάριν Του, διὰ νὰ μένετε πάντοτε πιστοὶ εἰς τὸ θέλημά Του.

Τί ἐξάγεται λοιπὸν ἐκ τούτων; Ὅτι πρέπει νὰ προσευχώμεθα ὄχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν μας, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἀλλήλων. Πρέπει νὰ προσεύχωνται οἱ κληρικοὶ ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν, διὰ νὰ τοὺς δίδῃ ὁ Θεὸς φωτισμὸν καὶ δύναμιν καὶ θέλησιν ἀγαθήν, ὥστε νὰ δέχωνται τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, νὰ πιστεύουν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, νὰ ἀκολουθοῦν τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ νὰ εὕρουν τὴν σωτηρίαν. Ὀφείλουν ὅμως νὰ προσεύχωνται καὶ οἱ χριστιανοὶ διὰ τοὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ παρακαλοῦν τὸν ὑπεράγαθον Κύριον νὰ δίδῃ εἰς αὐτοὺς πίστιν θερμήν, καὶ ζῆλον φλογερόν, καὶ αὐταπάρνησιν μεγάλην, καὶ παρρησίαν καὶ θάρρος καὶ δύναμιν, διὰ νὰ ὁμολογοῦν ἐνώπιον πάντων τὸν Χριστὸν καὶ νὰ σώζουν τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης Του ἀπὸ τοὺς δυνχας τοῦ Σατανᾶ καὶ τὰς πλεκτάνας τῆς ἁμαρτίας. Πρέπει νὰ προσευχώμεθα νὰ ἀναδεικνύῃ ὁ Θεὸς γνησίους ποιμένας, οἱ ὁποῖοι νὰ ἀγρυπνοῦν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν χριστιανῶν. Οἱ δὲ ποιμένες πάλιν ὀφείλουν νὰ ἀναπέμπουν τὰς εὐχάς των εἰς τὸν Θεὸν μὲ πόνον ψυχῆς ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ποιμένες καὶ ποίμνιον, διδάσκαλοι καὶ διδασκόμενοι ἂς προσευχώμεθα ὑπὲρ ἀλλήλων καὶ ἂς ἐξέρχωνται αἱ προσευχαί μας ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας μὲ πόνον καὶ ἀγάπην. Τότε ἀσφαλῶς θὰ καρποφορήσουν. Καὶ θὰ παρουσιάσουν πλῆθος πιστῶν «ζητούντων τὸν Κύριον» καὶ πλῆθος ποιμένων «ἀγρυπνούντων ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν», διὰ νὰ δοξάζεται ὑπὸ πάντων τὸ ὑπερύμνητον Ὄνομα τοῦ Σωτῆρός μας, «ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν».

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΣΤ'.
ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

8. Εἶδες εὐγενῆ γέννησιν; εἶδες τρόπον ποῦ δίδει τὴν ἐλευθερίαν; Διότι δοῦλος καὶ ἐλεύθερος εἶναι ἁπλᾶ ὀνόματα. Τί εἶναι ὁ δοῦλος; Λέξις ἁπλῆ. Πόσοι κύριοι κατάκεινται εἰς τὸ κρεββάτι των μεθυσμένοι, ἐνῷ οἱ δοῦλοί των παραστέκουν νηφάλιοι; Ποῖον νὰ ὀνομάσω δοῦλον; Τὸν νηφάλιον ἢ τὸν μεθυσμένον; τὸν δοῦλον τοῦ ἀνθρώπου ἢ τὸν αἰχμάλωτον τοῦ πάθους; Ἐκεῖνος ἔχει τὴν δουλείαν ἀπ' ἔξω, αὐτὸς ἔχει τὴν αἰχμαλωσίαν μέσα εἰς τὴν ψυχήν του. Αὐτὰ λέγω καὶ δὲν θὰ παύσω νὰ τὰ λέγω, διὰ νὰ ἔχετε γνώμην σύμφωνον μὲ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καὶ μὴ παρασύρεσθε ἀπὸ τὴν ἀπάτην τῶν πολλῶν, ἀλλὰ νὰ ξεύρετε ποῖος εἶνε δοῦλος, ποῖος πτωχός, ποῖος ἀγενής, ποῖος μακάριος, τί σημαίνει πάθος. Διότι ἐὰν μάθετε νὰ διακρίνετε αὐτά, δὲν θὰ ἀνησυχῆτε διόλου. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ μακρύνῃ πολὺ τὸν λόγον ἡ παρέκβασις αὐτή, ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ κύριον θέμα.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ πλούσιος κατήντησεν ὕστερα νὰ γίνῃ πτωχός· ἢ μᾶλλον καὶ ὅταν ἐπλούτει ἦτο πτωχός. Διότι τί ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἔχῃ ξένα πράγματα καὶ ὄχι τὰ ἰδικά του; Τί ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἔχῃ χρήματα καὶ στερῆται ἀρετήν; Διατί πέρνεις τὰ ξένα καὶ σκορπίζεις τὰ ἰδικά σου; Ἔχω, λέγει, χωράφια εὔφορα. Καὶ τί μὲ τοῦτο; Ἀλλὰ δὲν ἔχεις ψυχὴν εὔφορον. Ἔχω δούλους. Ἀλλὰ δὲν ἔχεις ἀρετήν. Ἔχω ἐνδύματα. Ἀλλὰ δὲν ἔχεις εὐλάβειαν. Τὰ μὲν ξένα τὰ ἔχεις, τὰ δὲ ἰδικά σου δὲν τὰ ἔχεις. Ἐὰν κάποιος σοῦ δώσῃ παρακαταθήκην (δηλαδὴ χρήματα πρὸς προφύλαξιν), μήπως εἰμπορῶ δι' αὐτὸ νὰ σὲ ὀνομάσω πλούσιον; Ὄχι. Διατί; Διότι ἔχεις ξένα. Διότι τοῦτο σημαίνει παρακαταθήκη. Εἴθε δὲ νὰ ἦσαν μόνον παρακαταθήκη καὶ νὰ μὴ σοῦ ἐγίνοντο τιμωρίας προσθήκη. Ὅταν λοιπὸν εἶδεν ὁ πλούσιος τὸν Λάζαρον, λέγει· «Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με». Αὐτὰ εἶναι λόγια ποὺ ἁρμόζουν εἰς πτωχόν, εἰς ἐπαίτην. «Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με». Τί θέλεις; «Πέμψον Λάζαρον». Αὐτόν, τὸν ὁποῖον τόσες φορὲς τὸν ἐπροσπέρασες, καὶ δὲν ἠθέλησες οὔτε νὰ τὸν ἴδῃς, αὐτὸν ζητεῖς τώρα νὰ στείλω διὰ νὰ σὲ σώσῃ; «Πέμψον Λάζαρον». Καὶ ποῦ εἶναι τώρα οἱ κεραστὰι τῶν κρασιῶν σου; ποῦ οἱ τάπητες; ποῦ οἱ παράσιτοι; ποῦ οἱ κόλακες; ποῦ ἡ ὑπερηφάνειά σου; ποῦ ἡ ματαιότης σου; ποῦ ὁ χωμένος εἰς τὴν γῆν χρυσός; ποῦ εἶναι τὰ ροῦχα τὰ ὁποῖα ἔφαγεν ὁ σκῶρος; ποῦ ὁ ἄργυρος, εἰς τὸν ὁποῖον τόσην ἔδιδες τιμήν; ποῦ ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἀπόλαυσις; Ἦσαν φύλλα· τὰ ἔπιασεν ὁ χειμῶνας καὶ ὅλα ἐξηράνθησαν. Ἦσαν ὄνειρον· καὶ ὅταν ἔγινεν ἡμέρα, ἔφυγε τὸ ὄνειρον. Ἦσαν σκιά· καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ἀλήθεια, ἔφυγεν ἡ σκιά.

«Πέμψον Λάζαρον». Καὶ διατί δὲν βλέπει κανένα ἄλλον δίκαιον, οὔτε τὸν Νῶε, οὔτε τὸν Ἰακώβ, οὔτε τὸν Λώτ, οὔτε τὸν Ἰσαάκ, ἀλλὰ τὸν Ἀβραάμ; Διατί; Διότι ὁ Ἀβραὰμ ἦτο φιλόξενος καὶ ἐτραβοῦσε τοὺς ὁδοιπόρους εἰς τὴν σκηνήν του, διὰ νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ. Ἡ φιλοξενία λοιπὸν τοῦ Ἀβραὰμ γίνεται μεγαλύτερος κατήγορος τῆς σκληρότητος αὐτοῦ. «Πέμψον Λάζαρον». Ἂς φοβηθῶμεν ἀ-

κούοντες αὐτά, ἀγαπητοί, μήπως καὶ ἡμεῖς ἴδωμεν πτωχοὺς καὶ τοὺς παρατρέξωμεν, μήπως ἀντὶ τοῦ Λαζάρου γίνουν τότε πολλοὶ κατήγοροί μας.

«Πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ» *(Λουκ. 16, 24). Διότι, [ὅπως εἶπεν ὁ Κύριος], «ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν» (Ματθ. 7, 2). Δὲν ἔδωκες εἰς τοὺς ἄλλους ψίχουλα, δὲν παίρνεις καὶ σὺ σταγόνα. Καὶ τί τοῦ ἀπήντησεν ὁ Ἀβραάμ;* ***«Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι»*** *(αὐτόθι). Πάλιν ἐδῶ δὲν εἶπεν «ἔλαβες», ἀλλὰ «ἀπέλαβες». Μεγάλην διαφορὰν ἔχει ἡ προσθήκη τοῦ συνδέσμου «ἀπό». Διότι ὅπως πολλὰς φορὰς εἶπα πρὸς τὴν ἀγάπην σας, πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν καὶ αὐτὰς τὰς συλλαβὰς ἀκόμη. Διότι ὁ Κύριος λέγει· «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς» (Ἰωάν. 5, 39)· διότι «ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία» (Ματθ. 5, 18) μᾶς παρέχει πολλάκις νόημα. Διὰ νὰ μάθῃς δὲ ὅτι καὶ ἑνὸς στοιχείου ἡ προσθήκη δημιουργεῖ ἄλλο νόημα, μάθε ὅτι ὁ πατριάρχης Ἀβραὰμ προτήτερα ἐλέγετο Ἄβραμ [ποὺ σημαίνει πατὴρ ὑψηλός]. Καὶ τοῦ εἶπεν ὁ Θεός· «οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἄβραμ, ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου Ἀβραάμ» (Γενέσ. 17, 5). Ἕνα ἄλφα ἐπρόσθεσε εἰς τὸ ὄνομά του καὶ τὸν ἔκαμε πατέρα πολλῶν ἐθνῶν [διότι αὐτὸ σημαίνει ἡ λέξις Ἀβραάμ]. Νὰ λοιπόν, ὅτι ἡ προσθήκη ἑνὸς γράμματος ἐφανέρωσε τὸ πλῆθος τῶν ἀπογόνων. Μὴ παρατρέχῃς λοιπὸν μὲ ἀδιαφορίαν τὰ τοιαῦτα. Διότι δὲν εἶπεν ἔλαβες τὰ ἀγαθά σου ἀλλὰ «ἀπέλαβες». Ἐκεῖνος δὲ ποὺ «ἀπολαμβάνει», πληρώνεται τελείως δι' ὅσα τοῦ χρεωστοῦνται. Πρόσεχε αὐτὸ ποὺ λέγω· διότι ἄλλο εἶναι τὸ νὰ λάβῃς καὶ ἄλλο τὸ «νὰ ἀπολάβῃς». Διότι ἀπολαμβάνει κανεὶς ἐκεῖνα ποὺ εἶχε· λαμβάνει δὲ πολλάκις ἐκεῖνα ποὺ δὲν τὰ εἶχε. «Ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου.... καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά». Νὰ ὅτι καὶ ὁ πλούσιος ἀπέλαβε τὰ ἀγαθά του καὶ ὁ Λάζαρος τὰ δεινά του. Αὐτὰ δὲ τὰ εἶπα δι' ἐκείνους ποὺ τιμωροῦνται ἐδῶ καὶ ὄχι εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, καὶ δι' ἐκείνους ποὺ ζοῦν μὲ ἀπολαύσεις ἐδῶ, τιμωροῦνται δὲ ἐκεῖ.*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Δυστυχισμένε Μίλων, ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτήν. Ματαίως βασανίζεσαι μὲ ἀνεκπληρώτους πόθους. Ἡ Μερκία ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν σφαῖράν σου καὶ ποτὲ πλέον δὲν θὰ εἰσέλθῃ ἐκ νέου εἰς αὐτήν. Ὁ Μίλων ἤξευρεν ὅτι ὁ Μᾶρκος δὲν ἦτο ἄξιος αὐτῆς· ἦτο ἀνίκανος νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν της. Ἔπρεπεν ἄρά γε νὰ τῆς τὸ πῇ; Ἀλλὰ διὰ ποῖον σκοπόν; Ὄχι· θὰ ἔμενε σιωπηλός, ἀλλὰ θὰ ἠγρύπνει καὶ θὰ προσηύχετο.

Καὶ αἱ δύο αὐταὶ χωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων ὑπάρξεις ἐβάδιζαν μαζὶ πρὸς τὸν τόπον τῆς συναθροίσεως, χωρὶς νὰ ἀνταλλάξουν ἄλλην λέξιν μεταξύ των.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μᾶρκος, τὸ ἀντικείμενον τῶν σκέψεών των, εἶχε μεταφέρει τὸν Στέφανον εἰς τὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν εἶχε τοποθετήσει εἰς τὸ ἁμάξι του καί, ἀφοῦ διέταξε τὸν ἁμαξηλάτην νὰ ὁδηγήσῃ γρήγορα τὸ παιδὶ εἰς τὸ μέγαρόν του καὶ νὰ περιποιηθῇ τὰς πληγάς του, αὐτὸς διευθύνθη δρομαίως πρὸς τὸ μέρος, ὅπου θὰ συνήντα τὸν Βιτούριον μὲ τοὺς ἄνδρας του νὰ τὸν ἀναμένουν.

Ὁ Βιτούριος ἐπερίμενεν ἐκεῖ μὲ ἕτοιμα τὰ ἄλογα. Ὁ Μᾶρκος ἐπήδησεν ἐπὶ τῆς σέλλας καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν Κεστιανὴν γέφυραν. Οἱ ἱππεῖς του τὸν ἠκολούθουν καλπάζοντες. Ἡ καρδία τοῦ Νομάρχου ἐταράσσετο ἀπὸ ἀγωνίαν καὶ φόβον. Θὰ ἔφθαναν ἐγκαίρως, ὥστε νὰ σώσουν τὴν Μερκίαν; Αὐτὴ ἀσφαλῶς θὰ ἦτο τὸ πρῶτον θῦμα τοῦ Τιγγελιανοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελε νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Μᾶρκον διὰ τὴν προσβολὴν ποὺ τοῦ εἶχε κάμει τὸ ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν ὁ Μᾶρκος εἶχε προστατεύσει τὴν κόρην. Ὁ Καῖσαρ δὲν θὰ ἐζήτει τὸν λόγον ἀπὸ τὸν Τιγγελιανόν, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀσφαλὴς ὡς πρὸς αὐτό. Ποτὲ δὲν θὰ τὸν ἐτιμώρει ὁ Νέρων διὰ τὸν φόνον τῶν ἐλεεινῶν ἐκείνων ὄντων, τὰ ὁποῖα θὰ συνελαμβάνοντο ἐπ' αὐτοφώρῳ, συνωμοτοῦντα κατὰ τῆς ἱερᾶς ζωῆς του. Ὦ! πόσον φρικτὴ ἦτο ἡ σκέψις, ὅτι θὰ ἔφθαναν ἀργά! Εἶχαν ἀκόμη νὰ διατρέξουν ἀπόστασιν ἡμίσεος μιλίου καὶ πλέον, ὁ δὲ Τιγγελιανὸς εἶχε ξεκινήσει ὀλίγα λεπτὰ ἐνωρίτερα.

—Ἐμπρός, ἄνδρες, ἐμπρός! ἐφώναξεν ἀνυπομόνως ὁ Μᾶρκος καὶ ὁ ἵππος του ὥρμα ἄγριος πρὸς τὰ ἐμπρός, μόλις ἠσθάνετο τὸ κέντημα τῶν σπιρουνιῶν. Ἔτρεχαν ὅλοι ἐν καλπασμῷ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν, ἐνῷ ὁ Μᾶρκος ὑπελόγιζεν ἀγωνιωδῶς τὰ δευτερόλεπτα καὶ τὰ βήματα τοῦ ἵππου του καὶ ἀνελογίζετο τὴν ἀπόστασιν, ποὺ ἐχρειάζοντο ἀκόμη, ἕως ὅτου φθάσουν εἰς τὸ δασύλλιον.

Αἴφνης, εἰς μίαν στροφὴν τοῦ Μάρκου πρὸς τὰ δεξιὰ ἐνεφανίσθη μία συνοδεία ἀπὸ ἅρματα καὶ ἁμάξια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπέβαινεν ἀρκετὸς ἀριθμὸς ἀπὸ πατρικίους, κυρίας καὶ κυρίους. Ἡ συνάντησις ὑπῆρξε τόσον ἀπότομος, ὥστε ὁ Μᾶρκος ἠναγκάσθη ν' ἀναχαιτίσῃ βιαίως τὸν ἵππον του, ὁ ὁποῖος ὠρθώθη εἰς τὰ ὀπίσθια πόδια, διὰ νὰ προλάβῃ τὴν σύγκρουσιν μὲ τὸ πρῶτον ὄχημα. Ἡ κυρία, ποὺ ἐπέβαινεν αὐτοῦ, ἐφώναξεν ἐλαφρὰ καὶ ὁ Μᾶρκος ἀνεγνώρισε τὴν Αὐτοκράτειραν Ποππαίαν, ἡ ὁποία ἐπέστρεφε μὲ τὴν συνοδείαν της ἀπὸ κάποιο γεῦμα, ποὺ εἶχε δώσει πρὸς τιμήν της ἕνας ἐκ τῶν αὐλικῶν.

Μὲ ἐλαφρὸν γέλωτα ἀνακουφίσεως ἡ Ποππαία εἶπεν:

—Ὁρμητικὲ Μᾶρκε! Πρὸς ποιὰ ἐρωτικὴ συνάντησι σπεύδεις τόσον βιαστικός, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ μᾶς ἀνατρέψῃς, σὰν νὰ εἴμεθα καθάρματα Χριστιανῶν, τὰ ὁποῖα φοβοῦνται νέαν πυρκαϊὰν τῆς Ρώμης;

Ὁ Μᾶρκος κατηράσθη ἐνδομύχως τὴν ἀτυχῆ σύμπτωσιν, ἡ ὁποία ἔφερε τὴν συνάντησιν ἐκείνην, ἀλλὰ συνεκράτησε τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἀνυπομονησίαν του καὶ εἶπε·

—Συγγνώμην, Αὐτοκράτειρα. Πράγματι, εἶμαι βιαστικός, ὄχι ὅμως διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἐρωτικῆς συναντήσεως. Πρόκειται περὶ ζητήματος ζωῆς ἢ θανάτου καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ σπεύσω χωρὶς ἀργοπορίαν. Καὶ ἠθέλησε νὰ ἀπομακρυνθῇ. Ἀλλ' ἡ Ποππαία δὲν ἐσκόπευε νὰ τὸν ἀφήσῃ ἀμέσως νὰ φύγῃ. Κατέστρωνε σχέδια διὰ νὰ τὸν συναντήσῃ καὶ νὰ ὁρίσῃ χρόνον συνεντεύξεως μαζί του, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἦτο εὔκολον. Τώρα ἡ συνάντησις ἦτο ἐντελῶς τυχαία, ἐξηγήσεις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ζητηθοῦν καὶ ἐπομένως ἐκείνη ἤθελε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς περιστάσεως. Ἐξ ἄλλου ὁ Μᾶρκος ἦτο ἀπερροφημένος ἀπὸ τὴν Μερκίαν καὶ τὸν κίνδυνον, ποὺ διέτρεχεν ἐκείνη, καὶ δὲν θὰ εἰμποροῦσε νὰ ἀποκρύψῃ τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν του, ὅπως ἀπομακρυνθῇ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἡ προπαγάνδα τῶν Χιλιαστῶν.

Δύο πρόσφατα γεγονότα, προκληθέντα ἐξ Ἑλλήνων ἐγκατεστημένων ἐν Ἀμερικῇ, ἐπανέφεραν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὸ ζήτημα τῆς ὑπὸ μορφὴν χριστιανικὴν δρώσης ἀντιχριστιανικωτάτης προπαγάνδας τῶν Χιλιαστῶν.

Τὸ ἓν ἐδημιουργήθη εἰς τὴν πόλιν Ἀτλάντα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὅπου μερικοὶ Ἕλληνες προσηλυτισθέντες ὑπὸ τῶν Χιλιαστῶν δὲν ἐχαιρέτησαν τὴν ἀμερικανικὴν σημαίαν, ἀπηγόρευσαν δὲ τὸν χαιρετισμὸν τῆς σημαίας καὶ εἰς τὰ παιδιά των. Καὶ τοῦτο, διότι, ὡς γνωστόν, οἱ Χιλιασταὶ ἐπιδιώκοντες τὴν ἵδρυσιν ἑβραϊκῆς κοσμοκρατορίας δὲν ἀναγνωρίζουν οὐδὲν ἐκ τῶν συγχρόνων κρατῶν, τὰ ὁποῖα πολυειδῶς ὑβρίζουν εἰς τὰ συγγράμματά των. Συνέπεια τούτου ἦτο ὅτι ὅσοι μὲν ἐξ αὐτῶν ἦσαν ὑπάλληλοι νὰ χάσουν τὴν θέσιν των, τὸ δὲ ἑλληνικὸν στοιχεῖον νὰ ὑποστῇ βιαιοτάτην ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τοῦ ἀμερικανικοῦ Τύπου τῆς πόλεως. Ἡ ἐπίθεσις αὕτη δὲν εἶναι βεβαίως δικαία. Διότι ὁ ἀμερικανικὸς Τύπος γνωρίζει ὅτι ὁ μὲν Χιλιασμὸς εἶναι γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Ἀμερικῆς, ὁπόθεν οἱ Ἑβραῖοι ἐφευρέται καὶ ἀρχηγοί του ζητοῦν νὰ τὸν διαδώσουν εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ὁ δὲ προσηλυτιζόμενος εἰς τὸν Χιλιασμὸν χάνει πλέον καὶ τὴν θρησκείαν του καὶ τὸν ἐθνισμόν του, μεταβαλλόμενος εἰς ὄργανον ἑβραϊκῶν καὶ ἀντιχριστιανικῶν σχεδίων. Ἀλλ' εἶναι γεγονὸς θλιβερόν, ὅτι ὀχὶ ὀλίγοι Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς προσελκύονται ἀπὸ τὴν ὕπουλον αὐτὴν προπαγάνδαν, τὴν ὁποίαν, ἐρχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ζητοῦν νὰ μεταφυτεύσουν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων χωρικῶν.

Τὸ ἄλλο γεγονὸς προὐκλήθη ἐξ ἐγγράφου τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐζητοῦντο πληροφορίαι κατὰ πόσον θεωροῦνται ἔγκυροι ἐν Ἑλλάδι οἱ γάμοι τῶν Χιλιαστῶν. Καὶ τοῦτο, διότι Ἕλλην Χιλιαστής, ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τελέσας γάμον κατὰ τὰς χιλιαστικὰς δοξασίας, ἐζήτει νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὸ ἀμερικανικὸν ἔδαφος τῆς οὕτω μετ' αὐτοῦ συζευχθείσης. Τὸ ἔγγραφον διεβιβάσθη εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ὅστις διὰ τοῦ παρ' αὐτῷ Ἀντεισαγγελέως ἐξέδωκε σπουδαίαν γνωμοδότησιν, τῆς ὁποίας τὰ κεφαλαιώδη σημεῖα παραθέτομεν ἀκολούθως.

Τὸ περιεχόμενον τῆς γνωμοδοτήσεως.

Ἡ γνωμοδότησις, ἀναασκοποῦσα τὴν ὅλην ἱστορίαν τοῦ Χιλιασμοῦ, σημειώνει, ὅτι ὁ Χιλιασμὸς ὑπὸ τὸν εὔσχημον καὶ ἀπατηλὸν τίτλον τῶν «Σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν», εἶναι ἀπότοκος τοῦ ἰουδαϊσμοῦ, ἐπιδιώκων τὴν ἵδρυσιν παγκοσμίου θεοκρατικοῦ βασιλείου. Ὅτι οἱ ὀπαδοί του δὲν πιστεύουν εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Θεόν, δὲν ἀναγνωρίζουν τὰ θεμελιώδη δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, οὐδὲ τὰ θεσπισθέντα ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ διὰ τοῦτο ἐξέρχονται τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας. Κατὰ συνέπειαν οἱ γάμοι των εἶναι ἄκυροι καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καταχωρηθοῦν εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία, οἱ δὲ αὐτοτιτλοφορούμενοι πρεσβύτεροι τῶν Χιλιαστῶν, οἱ ἐνεργοῦντες θρησκευτικὰς πράξεις, διώκονται ποινικῶς ἐπὶ ἀντιποιήσει ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Περαιτέρω ἡ γνωμοδότησις ἀναφέρει πῶς οἱ Χιλιασταὶ κατώρθωσαν νὰ ἱδρύσουν παραρτήματα εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἔχουν ὀπαδοὺς καὶ εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα χωρία· καὶ πῶς οὗτοι διαθέτοντες μεγάλα κεφάλαια ἐκτυπώνουν πολυπληθῆ βιβλία, εἰς τὰ ὁποῖα ὡς δῆθεν ἰδέας τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὑποστηρίζουν ἰδικάς των ἰδέας διεστραμμένας καὶ ὅλως ἀντιθέτους πρὸς τὰς χριστιανικάς· ἀρνοῦνται ὁηλαδὴ τὴν Ἁγίαν Τριάδα, τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀνάστασιν νεκρῶν, τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας κλπ.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀσχοληθεὶς καὶ ἄλλοτε μὲ τοὺς Χιλιαστάς, ἐξέδωκεν εἰδικὴν περὶ αὐτῶν νομολογίαν. Ἡμεῖς δὲ πολλάκις διὰ τῶν στηλῶν τῆς «Ζωῆς» ἀπὸ δεκαπενταετίας ἐξεθέσαμεν τὰς ἀντιχριστιανικὰς διδασκαλίας καὶ ἐνεργείας τῶν Χιλιαστῶν καὶ εἰδικὸν βιβλίον ἐξεδώκαμεν ὑπὸ τὸν τίτλον «Χιλιασμὸς καὶ Χριστιανισμός». Τώρα σημειοῦμεν, διὰ τοὺς τυχὸν ἀγνοοῦντας ἀναγνώστας τῆς «Ζωῆς», τοὺς τίτλους τῶν κυκλοφορούντων εἰς τὴν Ἑλλάδα χιλιαστικῶν βιβλίων, διὰ νὰ τὰ ἀποφεύγουν ἐπιμελῶς, διότι μὲ ἀρκετὴν τέχνην μεταδίδουν τὸ μίασμα ἀντιχριστιανικῶν αἱρέσεων. Τὰ βιβλία αὐτὰ τιτλοφοροῦνται: Ἡ Ἐπιθυμητὴ Κυβέρνησις, Τὸ Φωτόδραμα τῆς Δημιουργίας, Ἡ Κιθάρα τοῦ Θεοῦ, Ἡ Ἀπελευθέρωσις, Δύνανται οἱ ζῶντες νὰ ὁμιλῶσι μετὰ τῶν νεκρῶν; Ὁ Ἅδης, Ἡ Δυσφορία τοῦ Κόσμου, Ἡ Προφητεία, Ἡ Σημαία διὰ τοὺς λαούς, Ποῦ εἶναι οἱ νεκροί; Ἔσχαται ἡμέραι, Οὐρανὸς καὶ Καθαρτήριον, Ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου, Εὐημερία βεβαία κλπ.

Ἡ μόνη «κοσμοθεωρία».

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ γερμανικοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Φύσις καὶ Πολιτισμός», ὁ διευθυντὴς αὐτοῦ Dr. F. Wetgel *γράφει τὰ ἀκόλουθα περὶ τοῦ ὅτι οὐχὶ ἡ Ἐπιστήμη, ἀλλὰ μόνον ἡ εἰς Θεὸν πίστις δίδει τὴν ἀληθῆ κοσμοθεωρίαν καὶ ἠθικήν.*

«Εἶναι σοβαρὸν σφάλμα, γράφει, νὰ λέγωμεν, ὅτι ἡ «ἐπιστήμη» θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον μίαν πραγματικὴν «κοσμοθεωρίαν» καὶ ἕνα ἠθικὸν στήριγμα εἰς τὰς ἀνθρωπίνας ἀνάγκας. Ὅποιος διδάσκει αὐτό, αὐταπατᾶται καὶ ἀπατᾷ καὶ τοὺς ἄλλους καὶ ἀναλαμβάνει τρομερὰν εὐθύνην. Ἡ ἐπιστήμη εἶναι πάντοτε σχετικὴ καὶ μεταβατική. Ἐξαρτᾶται πάντοτε ἀπὸ τὰς ἐποχὰς καὶ εἶναι ἐπισφαλής. Κοσμοθεωρίαν καὶ ἠθικὸν στήριγμα δίδει μόνον μία μεγάλη πίστις, ἡ ὁποία πηγάζει καὶ ἀναβλύζει ἀπὸ τὸ Αἰώνιον καὶ Ἀμετάβλητον, ἀπὸ τὸ Ἀχρόνον καὶ Ἀνεξάρτητον. Ἐκεῖνος, ποὺ πλησιάζει τὸν Θεὸν καὶ ὅ,τι θεῖον καὶ ὑψηλὸν δίδει Αὐτός, ἀποκτᾷ δυνάμεις ἀκαταβλήτους διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

»Εἶναι δυστυχὴς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος «ἐν ὀνόματι τῆς Ἐπιστήμης» ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς λαοὺς τὴν πίστιν αὐτῶν εἰς τὸν παντοδύναμον Θεὸν καὶ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀπαράβατον τάξιν, τὴν ὁποίαν Ἐκεῖνος ἐδημιούργησε, διὰ νὰ μεταδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ τορνευμένον εἴδωλον τῆς «ἐκ τῆς ὑλύος ἐξελίξεως πάσης ζωῆς», παρουσιάζων ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῶν τελείων ὀργανισμῶν ὡς τὴν μονιστικὴν ἀποθέωσιν. Οἱ ἐπιστήμονες αὐτοί—ἂς μὴ σᾶς θαμβώνουν τὰ ὡραῖά των λόγια—εἶναι οἱ νεκροθάπται τῶν λαῶν καὶ οἱ προπαρασκευασταὶ τοῦ μπολσεβικικοῦ μηδενισμοῦ. Ὑπῆρχαν πρότερον καὶ θὰ ὑπάρχουν πάντοτε. Διότι αὐτοὶ ἔχασαν, μαζῇ μὲ τὴν πίστιν εἰς τὸν αἰώνιον Θεὸν καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου, τὴν ἀληθῆ γνῶσιν διὰ τὸν κόσμον καί, ἑπομένως, καὶ τὴν φυσικὴν σοφίαν καὶ διορατικότητα. Βλέπουν μόνον τὴν κόνιν καὶ τὴν ὕλην τῆς σταθμητῆς καὶ μετρουμένης καὶ ἀριθμουμένης φύσεως. Ἀλλὰ τὸ μεταφυσικόν, τὸ πράγματι ὑπάρχον καὶ ὁρῶν, τὸ πνευματικὸν καὶ ὑπερβατικὸν ἐν τῇ φύσει καὶ τῇ ζωῇ, εἶναι δι' αὐτοὺς ἀποκεκλεισμένον».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 17 Ἰανουαρίου θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἄρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Τριάδος Πειραιῶς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος ὁμιλῶν καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5· Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· Ἀντ. Λαζαρίδης ἐν Ναούσῃ· ἱεροδ. Χαρ. Δέδες ἐν Μυτιλήνῃ· ἱεροδ. Πάμφιλος Παπαγιάννης ἐν Καλάμαις· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Χανίοις· Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Κωνστ. Χρόνης ἐν Ἡρακλείῳ· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Χίῳ· Δημ. Ρέβελας ἐν Ἰωαννίνοις· Χαραλ. Βασιλόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ καὶ Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου).

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι